

Medaille voor gaande klokkenluider

zo 5 dec 2021

CULEMBORG • Willibrord medaille voor vertrekkende klokkenluider Frans van Hienen na bijna twintig jaar dienst.

Aan een periode van bijna twintig jaar klokgelui door mankracht van Frans van Hienen (74) komt een einde. Voor zijn trouwe dienst met name voor en tijdens uitvaartdiensten ontvangt hij de Willibrord medaille. De 'oude' koster, Joke van Vilsteren, en de 'nieuwe' koster, Bert van Emmerik, hebben hem deze penning uitgereikt na de mis op zondag 05 december 2021.

• De markante klokkenluider van de RK Barbara Kerk op de markt neemt na 20 jaar afscheid.

(Foto: Arno voor de Poorte)

Frans is bijna twintig jaar klokkenluider geweest voor de RK Barbara Kerk in Culemborg. Hij gaat verhuizen naar 's-Hertogenbosch per januari 2022. "Dat is de reden dat ik ermee stop," zegt hij. "Ik ben er ooit mee begonnen uit liefhebberij. Het leek me gewoon leuk. Ik ben ook actief geweest bij het **Utrechts Klokkenluiders Gilde**." Frans is een markante verschijning in de middeleeuwse straten van de Lekstad. Zijn artistieke en enigszins eigenzinnige outfits - zwart / paars - en zijn mooie grijze paardenstaart tot op schouderhoogte maken meteen duidelijk dat hij hier een eigen plaats in de gemeenschap had.

Geluid

Het kwam in de afgelopen twintig jaar wel eens voor dat per week twee overledenen waren. "Dan luidden we drie klokken. De ene gaat elektrisch. De koster zet die eenvoudig aan met een knopje. Het geluid van de andere twee weefde ik daar handmatig doorheen." Er zit één klok uit 1500, een Angles-klok, in de toren. "Dit is een klok voor de boeren en buitenlui," licht Frans toe. "Deze heeft

iemand ooit uit een andere toren gehaald. Met de restauratie van de toren kwamen de klokken in de nieuwe klokkenstoel. Die moesten ze ook vervangen. De klok is een rijksmonument en zodoende de beschermer van de toren. En op die manier hebben ze de klokkenstoel ook weten te financieren." Qua geluid en eventuele gehoorschade na twintig jaar klokkenluiden vallen die reuze mee volgens Frans. "In Utrecht heb ik wel eens de klokken geluid. Daar had ik echt oordoppen nodig. Het geluid in de Barbarakerk gaat gelukkig naar buiten. In de toren valt het geluid nogal mee. Het gaat via de galmgaten naar buiten."

Eerbetoon

Het gaf Frans altijd veel voldoening om de klokken te mogen luiden. Hij noemt het een eerbetoon aan de overledene en aan de nabestaanden. Bovendien gaat er voor hem een solidaire en sociale sfeer vanuit. "Ik kreeg wel eens een zak appels na het luiden van de klokken. En het is een goed alternatief voor de sportschool. Het was in ieder geval goed voor de ontwikkeling van mijn borst- en armspieren." Hoewel het wiel op een geven moment het werk doet, moest Frans de beweging eerst goed aanzetten met de touwen. "Als het eenmaal loopt, dan vergt het een bepaalde slag. De kunst is evenwel om het touw te laten vieren. De eerste klok is trouwens zwaarder dan de tweede. De tweede is lichter om te luiden. Vervolgens moet je de geluiden van de twee klokken afwisselen en in een bepaald ritme, een cadans houden." Een precisiewerkje was het volgens de klokkenluider om het geluid van de kerkklokken te laten overlopen in het geluid van de klok op de begraafplaats als er een stoet mensen vanuit de kerk naartoe liep. "Dat duurt zo tussen de vijftien en twintig minuten, afhankelijk van het gezelschap. Dus dat vraagt een fijne afstemming."

Vrijwilligersklussen

Op dit moment is Frans bezig met restauratiewerkzaamheden (als kunstschilder) op de Maliebaan in Utrecht. Frans heeft lang in Utrecht gewoond en hij was in deze tijd actief lid van het kunstenaars genootschap Kunstliefde in de Domstad. Sinds 1998 woont hij in Culemborg, waar hij lid is van het lokaal historisch genootschap A.W.K. Voet van Oudheusden (ledenwerver en toehoorder/adviseur monumentencommissie). Ook zit hij in de monumentendagcommissie. Hier doet Frans vaak kunsttaxaties en heeft hij een aandeel in de invulling van deze dag voor de R.K. Kerk bij de boekenmarkt en de orgelmuziek. Frans zet zich ook op andere manieren in als vrijwilliger voor de lokale katholieke gemeenschap. Bij de Sint Barbarakerk heeft hij er voor gezorgd dat de traditie van klokkenluiden bij begrafenissen geherintroduceerd werd (hij is zelf doods / huwelijksklokkenluider). Verder heeft hij een aantal bijzondere en zichtbaar lokale opdrachten uitgevoerd; o.a. het ontwerp en de uitvoering (in samenwerking) van een gevelsteen voor de molen "De Hoop" op Het Jacht, en een portret in middeleeuwse stijl van Elisabeth van Culemborg voor het 450ste jubileum van het Weeshuis. "Ik ging ook voor de actie 'Kerkbalans' bij mensen langs de deur om geld op te halen. Ik ging vaak in het zwart gekleed en de mensen dachten dat ik een soort priester was. Dan kreeg ik wel eens te horen dat ze door het misbruik binnen de kerk niks met me te maken wilden hebben."

Arno voor de Poorte